

**MIEJSKA
BIBLIOTEKA
PUBLICZNA**

im. Stefana Żeromskiego w Helu

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Stefana
Żeromskiego
w Helu
2021 ROK

Przygotowała:
Grażyna Rotta
Dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej w Helu

1. Działalność biblioteki w roku sprawozdawczym

Miejska Biblioteka Publiczna im. Stefana Żeromskiego w Helu jest samorządową instytucją kultury posiadającą osobowość prawną. Wpisu do rejestru instytucji kultury dokonano 21.03.2002 r. pod numerem 1.

Do końca grudnia 2021 r. biblioteka była czynna: od poniedziałku do piątku w godzinach: pn., wt., czw., pt.: 10.00-17.30, środa: 10.00-16.00. Z uwagi na wprowadzenie stanu epidemii na terenie RP oraz zgodnie z wytycznymi Biblioteki Narodowej wprowadzono ograniczenia udostępniania zbiorów czytelnikom na miejscu, korzystania ze stanowisk komputerowych, wprowadzono kwarantannę dla zbiorów zwracanych, które zostają odłożone na okres 3 dni do pudła w wydzielonym pomieszczeniu, zawieszono do odwołania zajęcia grupowe m.in. „Śpiewające Brzdące”.

Wszyscy pracownicy biblioteki bezwzględnie stosują się do zasad profilaktycznych przedstawianych i aktualizowanych przez Główny Inspektorat Sanitarny i Ministerstwo Zdrowia. Ponadto pomieszczenia biblioteczne są regularnie wietrzone, codziennie podłoga jest przemywana płynem dezynfekującym, a klamki u drzwi kilka razy dziennie dezynfekowane, przed wejściem do biblioteki oraz wewnątrz w widocznym i oznakowanym miejscu są wystawione płyny do dezynfekcji rąk.

2. Pracownicy biblioteki

W 2021 r. w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Helu zatrudnione były cztery osoby na 2,75 etatu – pracownicy działalności podstawowej oraz administracji i obsługi.

3. Gromadzenie zbiorów

Stan ilościowy księgozbioru w dniu 31.12.2021 r. – 14.850 woluminów, w tym zbiory specjalne 193 egz. (audiobooki, filmy)

W 2021 r. wpisano do księgi inwentarzowej 954 woluminy o łącznej wartości 28.431,65 zł, w tym:

- kupno własne – 623 woluminów o wartości 20.000,00 zł,
- kupno sponsorowane w ramach Programu Wieloletniego „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa” Priorytet 1 - Zakup nowości wydawniczych do bibliotek publicznych – 253 woluminów o wartości 5.840,00 zł,
- dary – 78 woluminów o wartości 2591,65 zł,
- audiobooki – 3 egz. o wartości 53,30 zł.

ZBIORY BIBLIOTECZNE					
Stan w dniu 31 XII 2020 r.	Wpływy	Zakup	Dary	Ubytki	Stan na 31 XII 2021 r.
14156	954	876	78	260	14850

STRUKTURA KSIĘGOZBIORU			
LITERATURA PIĘKNA DLA DOROSŁYCH	LITERATURA PIĘKNA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY	LITERATURA NIEBELETRYSTYCZNA	OGÓŁEM KSIĄŻEK
6888	3138	4824	14850
46%	21%	33%	100%

Helska Biblioteka uzupełnia swój księgozbiór poprzez kupno w ramach środków własnych oraz z dofinansowania z programów MKiDN w ramach Programu Wieloletniego Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0 - Priorytet 1 – *Poprawa oferty bibliotek publicznych* Kierunek interwencji 1.1 *Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych*. Kwota dofinansowania w 2021 roku wyniosła 5.840,00 zł i stanowiła 20% wydatków na zakup książek, audiobook'ów i zdalny dostęp do e-book'ów, audiobook'ów i synchrobook'ów. Przyznana dotacja pozwala na kupno każdej publikacji, która ukazała się drukiem lub na innym nośniku. Ważne, aby była dostępna na rynku księgarskim, niezależnie, czy jest to pierwsze czy kolejne wydanie. Z programu wyłączone są podręczniki szkolne, streszczenia lektur szkolnych, programy i gry komputerowe, filmy, nagrania muzyczne, dokumenty ikonograficzne, kolekcje historyczne pozyskiwane od osób prywatnych lub z innych instytucji, a także książki i inne dokumenty dostępne na rynku antykwarycznym. Z przyznanych środków biblioteka nie mogła także opłacać prenumeraty czasopism regionalnych i ogólnopolskich oraz kupować licencji na dostęp do baz danych.

„Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021-2025” zakłada utrzymanie progów wkładu własnego na poziomie 80%, 65% i 50% w zależności od zaszeregowania gminy do odpowiedniej kategorii „zamożności” j.s.t. przez Ministerstwo Finansów, tj. wskaźnik G – wskaźnik dochodów podatkowych w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Zgodnie z tym wyznacznikiem helska biblioteka zobowiązana jest do utrzymania wkładu własnego na poziomie 80%. Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa w nowej 5-letniej edycji zakłada, że uprawnionymi wnioskodawcami będą biblioteki, które są otwarte w co najmniej połowę sobót roku przez przynajmniej 4 godziny oraz korzystające przynajmniej z jednego terminalu cyfrowej wypożyczalni międzybibliotecznej Academica.

Na uzupełnianie księgozbioru duży wpływ mają sami czytelnicy, którzy zgłaszają swoje propozycje u pracowników biblioteki. Osoba zajmująca się gromadzeniem i opracowywaniem zbiorów śledzi na bieżąco rynek wydawniczy, orientuje się w terminach ukazania się premier książkowych i dostosowuje do nich harmonogram zakupów.

Dotacja celowa BN i środki własne biblioteki pozwoliły na utrzymanie liczby zakupionych materiałów bibliotecznych na 100 mieszkańców na wysokim poziomie ok. 30 woluminów na 1 mieszkańca.

Zakup książek w 2021 r. w proporcjach:

- literatura piękna dla dorosłych 56%,
- literatura piękna dla dzieci i młodzieży 24%,
- literatura niebeletrystyczne 20%.

W 2021 r. księgozbiór uzupełniono w sporej części o książki z dużą czcionką z serii „Duże Litery”, ułatwiające czytanie książek osobom starszym i słabo widzącym. Cieszyły się one dużym zainteresowaniem.

Przy realizacji zadania brano przede wszystkim pod uwagę potrzeby czytelników, ich wskazówki i zgłoszenia, które na bieżąco wpływają do pracowników biblioteki. Czytelnicy mają największy realny wpływ na kształt księgozbioru naszej biblioteki. Wśród zakupionych książek znalazły się głównie tytuły, które miały swoją premierę wydawniczą w 2021 r. Księgozbiór uzupełniono również o pozycje niebeletrystyczne, głównie poradniki o zdrowym stylu życia, książki historyczne itp.

Nieodłączną kwestią zarządzania zbiorami jest ubytkowanie księgozbioru. W 2021 r. ubytki wyniosły 260 woluminów. W naszej bibliotece nie ma białych kraków, a sama książka stała się narzędziem pozyskiwania wiedzy. Jeżeli książka się zniszczy, należy ją wymienić na nową. O dziedzictwo w zakresie kultury piśmienniczej dbają biblioteki naukowe. Instytut Książki i Biblioteka Narodowa rekomendują, aby ubytkować pozycje, po które czytelnik nie sięga przez pięć lat, dając miejsce tej, która ma szansę być wypożyczona. Zalecenia te są również istotą Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa.

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2020 r.	Stan na 31.12.2021 r.
1. Liczba czytelników na 100 mieszkańców	20	22
2. Liczba zakupionych książek na 100 mieszkańców	31	29
3. Liczba wypożyczeń ogółem na 100 mieszkańców *	352	363
4. Liczba zakupionych tytułów czasopism w bibliotece ogółem	6	6

* łączna liczba wypożyczeń zbiorów na zewnątrz i udostępnień na miejscu na 100 mieszkańców

4. Opracowanie zbiorów

Wszystkie zbiory, które wpływają do biblioteki, podlegają pełnemu opracowaniu w programie bibliotecznym Libra 2000. Ewidencja zbiorów i czytelników jest automatyczna i odbywa się przy użyciu kodów kreskowych i czytnika. Każda książka wprowadzona do systemu oznaczona jest kodem kreskowym z nazwą naszej biblioteki naklejonym na okładce. Katalog on-line zawiera 100% opisów księgozbioru i pozwala na zdalne wyszukiwanie tytułu książki, rezerwowanie i zamawianie danej pozycji książkowej poprzez „Profil użytkownika”, informuje o jej dostępności. Każdy czytelnik po zgłoszeniu się do pracownika biblioteki może otrzymać login i hasło do profilu użytkownika, czyli swojej wirtualnej karty biblioteczej. Po zalogowaniu na konto można sprawdzić swoje wypożyczenia, terminy zwrotów, rezerwować i zamawiać dane tytuły.

5. Czytelnictwo

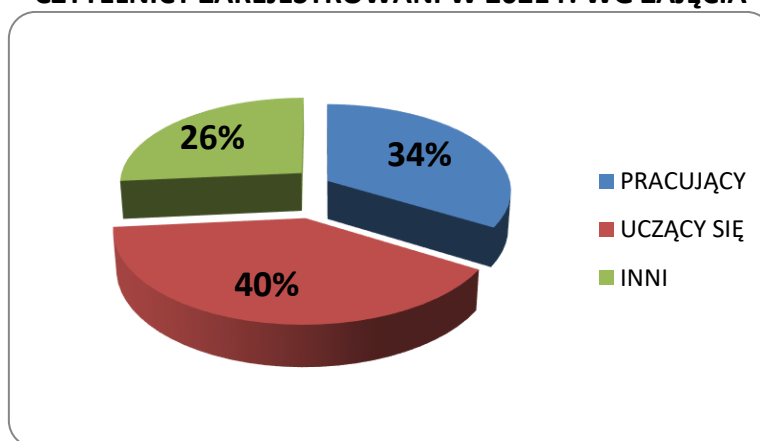
Na koniec 2021 roku zapisanych było 1357 czytelników, w tym aktywnych w roku sprawozdawczym - 646 czytelników, z których 265 to osoby uczące się, a 192 to turyści wypoczywający w naszym mieście. Liczba czytelników na 100 mieszkańców wyniosła 22. Bibliotekę odwiedziło 5716 osób.

Na zewnątrz wypożyczono 10.193 zbiory biblioteczne (w tym audiobooki i gry planszowe) i 340 czasopism.

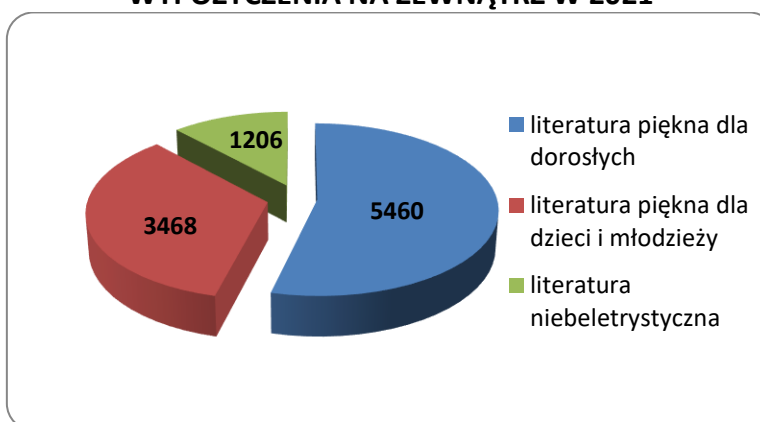
Na miejscu udostępniono: 616 książek i 1311 czasopism.

CZYTELNICY ZAREJESTROWANI WG WIEKU								
2020								
ogółem w 2020	do 5 lat	6-12 lat	13-15 lat	16-19 lat	20-24 lata	25-44 lata	45-60 lat	powyżej 60 lat
615	34	105	56	33	24	136	123	104
2021								
ogółem w 2021	do 5 lat	6-12 lat	13-15 lat	16-19 lat	20-24 lata	25-44 lata	45-60 lat	powyżej 60 lat
646	33	125	53	54	26	129	122	104

CZYTELNICY ZAREJESTROWANI W 2021 r. WG ZAJĘCIA

WYPOŻYCZENIA NA ZEWNĄTRZ W 2021

Od 01 stycznia 2020 r. czytelnicy naszej biblioteki mają bezpłatny dostęp do biblioteki internetowej Legimi. Nasi czytelnicy mają do dyspozycji katalog ponad 60 000 ebooków, a od 01 stycznia 2021 r. również do audiobooków i synchrobooków, w tym dostęp do danej nowości wydawniczej w dniu jej premiery, do najgorętszych tytułów i największych bestsellerów, ale i znanej już powszechnie klasyki. Wszystko to w ramach utworzonego „Konsorcjum Pomorskiego”, do którego należy helska biblioteka. W 2021 r. z Legimi nasi czytelnicy wypożyczyli 1563 publikacje, w tym e-book'ów wypożyczono 1217 i otwarto 702, audiobook'ów wypożyczono 346 i otwarto 219. Legimi jest alternatywą dla tradycyjnego wypożyczania książek. Nasza Biblioteka dysponuje 20. ograniczonymi czasowo (miesięcznymi) kodami zdalnego dostępu do e-book'ów, audiobook'ów i synchrobook'ów z platformy Legimi. Najliczniejszą grupą użytkowników Legimi są osoby w wieku 40-49 lat – 32%.

W 2019 r. wprowadziłyśmy nową usługę [Academica.edu.pl](https://academica.edu.pl), która pozwala na korzystanie ze zbiorów Biblioteki Narodowej (BN) poprzez serwer w naszej bibliotece. Czytelnik ma dostęp do książek i najnowszych artykułów z różnych dziedzin wiedzy i zgodnie z prawem autorskim może korzystać z zasobów BN w Helu. Academica jest niezwykle przydatna przy pisaniu pracy dyplomowej, referatu itp., gdzie należy oprzeć się na aktualnej literaturze przedmiotu. Jej celem jest zastąpienie tradycyjnej formy wypożyczeń międzybibliotecznych (dostępnych wyłącznie w bibliotekach wojewódzkich) wypożyczeniami cyfrowymi. W 2021 r. w Academice udostępniono 17 dokumentów – 2 książki i 15 artykułów z czasopism naukowych.

Mimo zmniejszającej się liczby mieszkańców, poziom czytelnictwa utrzymuje się na poziomie 22%. W 2021 r. wzrosła liczba zarejestrowanych czytelników o 5% w porównaniu z rokiem poprzednim. Odnotowano wzrost wypożyczeń literatury pięknej dla dzieci i młodzieży o 2,5% oraz literatury niebeletrystycznej o 22%. Nastąpił spadek wypożyczeń literatury pięknej dla dorosłych o 14%, tj. 921 woluminów. Spadek można tłumaczyć przejściem części czytelników dorosłych z wypożyczenia tradycyjnego na korzystanie z platformy Legimi. Wówczas stan wypożyczeń literatury pięknej dla dorosłych utrzymał się na podobnym poziomie, co w 2020 r.

Największym zainteresowaniem cieszyły się książki z literatury pięknej polskiej i obcej. Czytelnicy najchętniej sięgali po aktualne premiery, głównie kryminały, sensacje, fantastykę, literaturę obyczajową. Dużą popularnością cieszyły się powieści polskie z tłem historycznym takich autorów jak Joanna Jax, Anna Sakowicz, Wioletta Sawicka oraz obyczajowe takich autorów jak: Magdalena Witkiewicz, Gabriela Gargaś, Magdalena Kordel. Wśród kryminałów, sensacji i fantastyki dominują: Remigiusz Mróz, Max Czornyj, Wojciech Chmielrz, Piotr Borlik, Aneta Jadowska, Dmitry Glukhovsky, Peter Brett itp.

Wśród książek dla dzieci dużym zainteresowaniem cieszyły się książki o uczuciach, jak radzić sobie z emocjami. Młodzież najczęściej sięgała po lektury szkolne, których brakuje w bibliotekach szkolnych.

Czytelnicy dorośli najchętniej wypożyczali literaturę piękną polską – 47%. Najwyższą średnią wypożyczeń na poziomie 13,15% osiągnęli seniorzy 60+.

W roku sprawozdawczym w helskiej bibliotece udzieliłyśmy 5279 informacji bibliotecznych, bibliograficznych, rzeczowych, tekstowych i o informację.

6. Sprawy organizacyjne

Miejska Biblioteka Publiczna w Helu brała udział w projekcie PO Biblioteki Narodowej „Zakup i zdalny dostęp do nowości Wydawniczych” Priorytet 1. Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021–2025 – projekt zakończony. Dotacja celowa Biblioteki Narodowej w 2021 r. wyniosła 5840,00 zł i stanowiła 20% ogólnej kwoty przeznaczonej na zakup książek i zdalny dostęp.

Od kilku lat realizujemy akcję „**Książka na telefon**”, skierowaną do osób starszych i mających problem z poruszaniem się. W 2021 r. z usługi tej korzystały 3 osoby.

Od 2017 r. helska biblioteka uczestniczy w projekcie „**Metropolitalna karta do kultury**”. „Karta do kultury” jest kartą biblioteczną, którą otrzymuje każdy aktywny czytelnik helskiej biblioteki. Jest ona niezbędna przy wypożyczeniu książki. Dodatkowo karta upoważnia jej posiadacza do zniżek na różne wydarzenia kulturalne w Trójmieście i okolicach. Szczegółowe informacje o „Karcie do kultury” i zniżkach oferowanych jej posiadaczom można znaleźć na stronie: www.kartadokultury.pl

Od października 2020 r. uczestniczymy w programie Instytutu Książki „Mała książka wielki człowiek”, finansowanym w całości przez Ministerstwo Kultury. Akcja ma zachęcić rodziców do odwiedzania bibliotek i codziennego czytania z dzieckiem. Każde dziecko w wieku 3-6 lat, które przyjdzie do biblioteki, otrzyma w prezencie Wyprawkę Czytelniczą, a w niej: książkę „Pierwsze czytanki dla...” oraz Kartę Małego Czytelnika. Za każdą wizytę w bibliotece, zakończoną wypożyczeniem minimum jednej książki z księgozbioru dziecięcego, Mały Czytelnik otrzyma naklejkę, a po zebraniu dziesięciu zostanie uhonorowany imiennym dyplomem potwierdzającym jego czytelnicze zainteresowania. W Wyprawce znajdą coś dla siebie także rodzice. „Książką połączeni, czyli przedszkolak idzie do biblioteki” to broszura informacyjna, przypominająca o korzyściach wynikających z czytania dzieciom oraz podpowiadająca, skąd czerpać nowe inspiracje czytelnicze. Dzięki akcji dziecko pozna ważne miejsce na czytelniczej mapie dzieciństwa (bibliotekę) i zostanie pełnoprawnym uczestnikiem życia kulturalnego. W 2021 r. do akcji przystąpiło 24. dzieci.

W 2021 r. helska biblioteka wzięła udział w akcji „**Kinder Przerwa na Wspólne Czytanie**”, w ramach której biblioteka otrzymała w formie darowizny książki dla dzieci o wartości 999,56 zł.

W 2021 r. helska Biblioteka otrzymała dofinansowanie na realizację zadań w ramach PO MKiDN „Partnerstwo dla książki”, którego celem jest wzmocnienie kulturotwórczej roli bibliotek w Polsce. Nasze zadanie pn. „Od koncentracji do animacji” składało się z:

- zajęć literacko-muzyczno-plastyczne, skierowanych do dzieci w wieku 5-8 lat,
- warsztatów z animacji poklatkowej dla dzieci w wieku 9-12 lat,
- warsztatów mindfulness dla dzieci i młodzieży w wieku 5-15 lat oraz osób dorosłych, w tym seniorów 60+,
- konkursu online - urodzinowy/imieninowy challenge Żeromskiego, skierowanego do wszystkich czytelników biblioteki i mieszkańców Helu,
- mobilnej gry terenowej „Hel’s bells”.

Wszystkie działania odbywały się w siedzibie biblioteki i były bezpłatne. Podstawą zajęć, warsztatów i gry mobilnej były znane helskie baśnie i legendy. We wszystkich zadaniach wzięło ogółem udział 135 osób.

W 2021 r. helska Biblioteka brała udział w projekcie Fundacji Wspierania Zrównoważonego Rozwoju „Sieć na kulturę”. W ramach projektu odbyły się dwa etapy szkoleń - pierwszy dla pracowników, a drugi dla dzieci w wieku 10-18 lat. Dzieci zgłębiały wiedzę z tematu „Projektowanie graficzne z wykorzystaniem aplikacji cyfrowych”, na koniec otrzymały zaświadczenie uczestnictwa w szkoleniu. Zwieńczeniem projektu było przekazanie MBP w Helu 4 tabletów Lenovo i 2 laptopów ASUS.

W 2021 roku Biblioteka organizowała lub uczestniczyła w następujących przedsięwzięciach:

- Ogólnopolski konkurs kolęd i pastorałek online – 61. uczestników,
- Konkursy online: Moja Babcia, Mój Dziadek, Wystrzałowy kostium karnawałowy, Jestem każdą kobietą, Sleeveface – 9. uczestników,
- Your Song Międzynarodowy Festiwal Piosenki Rozrywkowej 2021; Mini Open Gdynia 2021; Festiwal Stargard 2021 – udział w zewnętrznych konkursach wokalnych – 6. uczestniczek,
- akcja „Mała książka – wielki człowiek” – 24. uczestników,
- Pisanki – szukanki – zabawa wielkanocna w terenie – 21. uczestników,
- Kwiatoteka – miejsce wymiany roślin – przyjdź do biblioteki i wymień się kwiatkiem,
- Koncert dla Mam – online – 7. uczestników,
- Od koncentracji do animacji – zajęcia literacko-muzyczno-plastyczne – 25. uczestników,
- Od koncentracji do animacji – warsztaty animacji poklatkowej – 15. uczestników,
- Od koncentracji do animacji – warsztaty mindfulness – 44. uczestników,
- Od koncentracji do animacji – konkurs online „Wszystkiego najlepszego biblioteko” – 10. uczestników,
- Od koncentracji do animacji – mobilna gra terenowa w aplikacji na smartfon „Hel’s bells” – 51. uczestników,
- Koncert w ogrodzie – 47. uczestników,
- Granie w czytanie – akcja zachęcająca do odwiedzin biblioteki podczas wakacji letnich – 26. uczestników,
- udział w akcji „Kinder Przerwa na Wspólne Czytanie”,
- Projekt „Sieć na kulturę” – szkolenie online – 6. uczestników,
- zajęcia wokalne i emisji głosu, zajęcia dla rodziców i maluszka „Śpiewające brzdące” – ogółem 260. uczestników,
- Zostań naszym szCzytelnikiem – 23. uczestników,

Nasi czytelnicy mają możliwość:

- korzystania z indywidualnego profilu użytkownika,
- korzystania z bibliotecznego katalogu on-line,
- bezpłatnego dostępu do multimedialnej platformy ebooków, audiobooków i synchrobooków Legimi,
- współtworzenia księgozbioru naszej biblioteki.

W 2021 roku pracownicy biblioteki brali udział w bezpłatnych szkoleniach, m.in. dofinansowanych z funduszy MKiDN – np. Biblioteka wielokulturowa, Kontrola zarządcza, Tik-Tok w bibliotece, Biblioteka dostępna cyfrowo, Prawo autorskie, Cyfrowa edycja zdjęć, Projektowanie graficzne z wykorzystaniem aplikacji cyfrowych itp.